

UCHWAŁA Nr
Rady Gminy w Waśniowie
z dniar.

**w sprawie przyjęcia Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
i Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Waśniów na 2020 rok**

Na podstawie art. 4¹ ust. 1, ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277) oraz art. 10 ust. 1 - 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852, 1655, 1818.) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1571, 1696, 1815.) - Rada Gminy Waśniów uchwala co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Waśniów na 2020 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Waśniów.

§ 3

1. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01.01.2020r.
2. Uchwała zostanie podana do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie na tablicach ogłoszeń Urzędu.

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr
Rady Gminy w Waśniowie
z dniar.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii
Gminy Waśniów na 2020 rok

Waśniów 2019r.

Przepisy prawne na podstawie których będzie realizowany niniejszy program.

1. ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277),
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852, 1655, 1818)
3. ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390, z 2019 r. poz. 730, 1818),
4. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t.j. Dz.U. 2018 poz. 2190, 2219, z 2019 r. poz. 492, 730, 959, 1655, 2020, 2331.)
5. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r.o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 688, 1570, 2020).
6. ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1571, 1696, 1815)
7. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1373, 1394, 1590, 1694, 1726, 1818, 1905, 2020.)
8. Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016–2020 (Dz.U. z 2016r., poz.1492)

WPROWADZENIE.

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, określają obowiązek organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożywania środków psychoaktywnych, a także wspierania przedsięwzięć temu służących. Ustawodawca określił kierunki polityki wobec problemów alkoholowych i narkotykowych, wskazał zadania z tego zakresu i ich źródła finansowania oraz podmioty odpowiedzialne za ich koordynację.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Waśniów na rok 2020 stanowi więc odpowiedź na zapisy ustaw. Określa on lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków. Obecny dokument jest równocześnie kontynuacją kierunków działań w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w Gminie Waśniów z poprzednich lat. W trakcie opracowywania programu kluczową kwestią było racjonalne określenie zadań i zdefiniowanie adekwatnych wskaźników ich realizacji, które pozwolą w sposób przejrzysty uwidocznić efekty wdrażania programu i będą możliwe do osiągnięcia przez wszystkich realizatorów programu.

Program będzie realizowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Waśniowie, we współpracy z takimi podmiotami lokalnymi, jak:

1. Urząd Gminy.
2. Jednostki Organizacyjne Urzędu Gminy.
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Waśniowie.
4. Placówki służby zdrowia,
5. Sąd, Policja,
6. Media lokalne.
7. Szkoły, przedszkola
8. parafie

W realizacji zadań, mogą uczestniczyć także organizacje pozarządowe i inne podmioty, których działalność statutowa obejmuje zadania należące do sfery zadań publicznych w zakresie ochrony i promocji zdrowia, pomocy społecznej, działalności charytatywnej, nauki, edukacji, oświaty i wychowania, kultury fizycznej, porządku i bezpieczeństwa publicznego lub przeciwdziałania patologiom społecznym, promocji i organizacji wolontariatu, po przeprowadzeniu konkursu, o którym mowa w art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a także samorządy zawodów medycznych, rodzin.

Program adresowany jest głównie do:

- dzieci, młodzieży i ich rodziców oraz dorosłych należących do społeczności lokalnej,
- kadry pedagogicznej szkół, wychowawców przedszkoli, pedagogów,
- psychologów,
- pracowników organizacji pozarządowych,
- pracowników lokalnych instytucji działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy,
- osób uzależnionych/pijących szkodliwie i ryzykownie oraz ich rodzin
- osób doświadczających przemocy domowej oraz sprawców przemocy

I. CELE PROGRAMU

Celem głównym programu: jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu (przemoc w rodzinie, współuzależnienie) i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska picia alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci, młodzież i dorosłych.

Ponadto program ma za zadanie:

- 1) rozpoznanie specyfiki problemów alkoholowych, narkomanii i dopalaczy, innych używek oraz skali przemocy w rodzinie na terenie Gminy Waśniów,
- 2) zwiększenie dostępu do pomocy dla osób uzależnionych, członków ich rodzin oraz osób doznających przemocy;
- 3) poprawa sytuacji społecznej osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem z powodu problemów związanych z uzależnieniem i przemocą poprzez udzielanie kompleksowej pomocy;
- 4) zwiększenie dostępu do oferty pomocowej min. poprzez wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, innych uzależnień oraz przemocy domowej;
- 5) zwiększenie zasobów profesjonalnie przygotowanych osób realizujących działalność profilaktyczną;

Cele Programu na rok 2020 osiągnane będą poprzez kontynuację zadań z lat ubiegłych oraz zadań realizowanych w ciągu roku. Podstawowymi kierunkami działania będą:

- 1) **profilaktyka uzależnień;**
- 2) **pomoc psychospołeczna;**
- 3) **edukacja publiczna;**
- 4) **interwencja.**

ROZDZIAŁ II

Zadania Programu, metody realizacji, wskaźniki

OBSZAR I – PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ

Profilaktyka jest najistotniejszym działaniem w przypadku walki z uzależnieniami. Przez słowo profilaktyka rozumiemy „zapobieganie”. W myśl przysłowia „lepiej zapobiegać niż leczyć”, wszelkie zaniedbania w temacie profilaktyki są nie do usprawiedliwienia. Skuteczność podjętych działań profilaktycznych zależy od ich jakości. Niezbędnym jest zatem posiadanie odpowiedniej wiedzy na temat zagrożeń oraz sposobów przeciwdziałania ich skutkom.

Cel ogólny: Poszerzenie wiedzy ogólnej na temat zaburzeń wynikających z używania alkoholu oraz szkód wynikających z picia ryzykownego i szkodliwego. Przeciwdziałanie narkomanii przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej.

Zadania mogą obejmować:

1. realizację (w szkołach, świetlicach, klubach i innych miejscach zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży itp.) programów profilaktycznych, adresowanych w szczególności do dzieci i młodzieży z grup ryzyka.
2. dotowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży z terenu gminy ze szkół podstawowych, pochodzących z rodzin patologicznych i zagrożonych, w celu aktywizacji dzieci i młodzieży, nauki efektywnego i twórczego spędzenia czasu wolnego i umiejętności korzystania z niego w sposób właściwy.
2. wspieranie szkół w realizowaniu szkolnych programów profilaktyki, w szczególności poprzez finansowanie programów z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy między innymi w formie warsztatów, seminariów, prelekcji i wykładów adresowanych do uczniów, rodziców i rad pedagogicznych. Pomoc w realizacji programów edukacyjnych nakierowanych na wychowanie młodzieży, w szczególności na budowanie dialogu i partnerstwa w relacji „Dziecko-Dorosły”
3. wdrażanie nowatorskich i modelowych rozwiązań w zakresie profilaktyki, proponowanych przez profesjonalnie przygotowane podmioty, takie jak: osoby fizyczne, instytucje publiczne niepubliczne, kościoły i zawiązki wyznaniowe oraz organizacje pozarządowe.
4. dofinansowanie programów i zajęć pozalekcyjnych dzieci i młodzieży w szczególności z grup ryzyka w miejscach zagospodarowania czasu wolnego i klubach dla dzieci i młodzieży (np. kulturalno-artystycznych, sportowych, rekreacyjnych, edukacyjnych) celem rozwijania ich zainteresowań i pasji udowadniając, iż możliwym jest spędzanie czasu wolnego bez alkoholu i innych używek.
5. Realizowanie programów zagospodarowania czasu wolnego dorosłych w miejscach dla tego przeznaczonych poprzez zajęcia i spotkania tematyczne z elementami profilaktyki np. kulturalno-artystyczne, sportowe, rekreacyjne, edukacyjne mające na celu oprócz profilaktyki integrację społeczną dającą alternatywę od wykluczenia społecznego i idącego za tym uzależnienia.

Wskaźnikami w obszarze Profilaktyki są:

- ilość i jakość zrealizowanych programów, zajęć.
- liczba dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli uczestniczących w szkolnych i pozaszkolnych (środowiskowych) programach profilaktycznych,
- liczba dorosłych uczestniczących programach profilaktycznych,
- ilość szkół i innych placówek, w których prowadzone były programy profilaktyczne.

OBSZAR II - POMOC PSYCHOSPOŁECZNA

W zagrożeniach jakim są uzależnienia pomoc specjalistów stanowi ważne narzędzie do walki z nałogami. Osoby uzależnione bądź te pozostające w grupie ryzyka najczęściej nie są w stanie same poradzić sobie z chorobą. Psychiatrzy, psychologowie czy terapeuci uzależnień posiadają przygotowanie zawodowe do pracy w przedmiocie uzależnienia. Fachowe podejście do tematu w rozmowie czy to z osobą pozostającą w nałogu czy też z członkiem rodziny tj. współuzależnionym, jest kluczem do próby wyjścia z choroby poprzez uzyskanie właściwej pomocy.

Cel ogólny: Zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie leczenia, rehabilitacji, reintegracji i ograniczania szkód zdrowotnych poprzez rozwój specjalistycznych placówek i programów

Zadania mogą obejmować:

1. Prowadzenie Punktu Konsultacyjno-Doradczego, w którym udzielane są konsultacje i porady psychologiczne, psychospołeczne związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przemocą domową.
2. Wdrażanie i realizacja programów promocji zdrowia i rozwoju osobistego skierowanych do osób uzależnionych i członków ich rodzin, w tym prowadzenie Punktu Profilaktyki Uzależnień oraz grupy AA.

Wskaźniki w obszarze Pomoc psychospołeczna i prawna:

- liczba osób korzystających z pomocy Punktu Konsultacyjno-Doradczego.
- liczba udzielonych w Punkcie Konsultacyjno-Doradczym porad i konsultacji,
- liczba osób korzystających z pomocy Punktu Profilaktyki Uzależnień.
- liczba spotkań grupy AA.

OBSZAR III - EDUKACJA PUBLICZNA

Uświadamianie społeczeństwa o działaniu uzależnienia na samego chorego oraz najbliższe otoczenie alkoholika jest bardzo istotnym. Negatywne skutki picia alkoholu bądź zażywania środków odurzających obserwuje się m.in. u kobiet w ciąży. Dzieci matek, które piły alkohol rodzą się bardzo często z tzw. FAS, w polskim tłumaczeniu Zespołem Alkoholowym Płodu. Nie ma określonej bezpiecznej dawki alkoholu dla kobiet w ciąży. Może zdarzyć się tak, iż ciężarna pijąc kieliszek wina już powoduje nieodwracalne uszkodzenia płodu. Dzieci z FAS, mogą mieć różnego rodzaju upośledzenia i ograniczenia rozwojowe w mniejszym lub większym stopniu. Adekwatnie sytuacja ma się do dzieci, które żyją w rodzinach z problemem alkoholowym. Brak poczucia bezpieczeństwa ze strony dorosłych zaburza rozwój emocjonalny najmłodszych, co negatywnie wpływa na umiejętność radzenia sobie w kontaktach społecznych. Dzieci jako najbardziej bezbronni w obliczu problemu uzależnień dorosłych powinny być szczególnie objęte programem przeciwdziałania, pośrednio również przez uświadamianie i edukację dorosłych.

Cel ogólny: Podniesienie poziomu wiedzy u ogółu społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych.

Zadania mogą obejmować:

1. Prowadzenie edukacji publicznej na temat działania alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych na organizm człowieka i ryzyka szkód wynikających z różnych wzorów używania.
2. Udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych
3. Organizowanie szkoleń dla rodziców, nauczycieli i sprzedawców wyrobów alkoholowych na temat działania alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych na organizm człowieka i ryzyka szkód.

4. Organizowanie imprez kulturalnych, konkursów i festynów zawierających przesłanie o charakterze prozdrowotnym i pokazujących alternatywne formy spędzania wolnego czasu.
5. Wspieranie funkcjonowania świetlic środowiskowych.
6. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym, adresowanych do rodziców, opiekunów, kadry pedagogicznej itp., służących rozwojowi ich umiejętności wychowawczych oraz podnoszących ich kompetencje w zakresie rozmawiania z dziećmi i młodzieżą na temat problemów uzależnień i przemocy.
7. Przeciwdziałanie nietrzeźwości kierowców oraz prowadzenia pojazdów pod wpływem substancji psychoaktywnych poprzez zakup i dystrybucję wśród kierowców i policjantów materiałów edukacyjnych: broszur, ulotek, liczników trzeźwości.

Wskaźniki w obszarze Edukacja publiczna:

- ilość zrealizowanych szkoleń, pogadanek, warsztatów i liczba ich uczestników,
- ilość zrealizowanych imprez i liczba ich uczestników,
- ilość kampanii, w których wzięto udział.

OBSZAR IV – INTERWENCJE

Interwencja jest konkretnym działaniem skierowanym na pomoc osobą uzależnionym bądź członkom ich rodzin. W przypadku interwencji ważną rolę odgrywają specjaliści przygotowani do pracy z osobami uzależnionymi oraz organy i instytucje państwowe posługujące się narzędziem w postaci przepisów prawnych, do walki z nałogami.

Zadania mogą obejmować:

1. Rozwijanie, doskonalenie i wdrażanie procedur interwencji w sprawach przemocy w rodzinie i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny, powodowanych przez picie alkoholu i nadużywanie substancji psychoaktywnych, np. przez Zespół Interdyscyplinarny,
2. Podejmowanie czynności związanych z procedurą zobowiązania do leczenia osób uzależnionych od alkoholu, realizowaną w ramach zadań GKRPA.
3. Podejmowanie działań skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych celem ograniczania dostępności napojów alkoholowych oraz przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim.
4. Prowadzenie postępowań w sprawach o sądowe zobowiązanie do leczenia osób uzależnionych od alkoholu.

Wskaźniki w obszarze Interwencje:

- liczba osób, z którymi członkowie GKRPA przeprowadzili rozmowy interwencyjno - motywujące do podjęcia leczenia odwykowego,
- liczba osób uzależnionych, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego,
- liczba osób korzystających z pomocy Zespołu Interdyscyplinarnego, psychologa czy terapeuty uzależnień,
- ilość punktów sprzedaży, w których zanotowano sprzedaż napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim,
- ilość i rodzaj działań podjętych w celu ograniczenia sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim,
- ilość cofniętych zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

ROZDZIAŁ III REALIZATORZY PROGRAMU

Program realizowany jest głównie przez Gminna Komisję Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych w Waśniowie we współpracy z innymi podmiotami lokalnymi (wyżej wymienionymi).

FINANSOWANIE PROGRAMU

Finansowanie realizacji zadań Programu będzie dokonywane w ramach środków finansowych planowanych w budżecie Gminy Waśniów, stanowiących dochody z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszonych przez prowadzące sprzedaż podmioty gospodarcze. Zaplanowane środki na 2020 rok wynoszą **90 000 zł**.

GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W WAŚNIOWIE

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Waśniowie, zwana dalej „Komisją” powołana na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez Wójta Gminy Waśniów, do zadań której należy m.in.:
 - 1) inicjowanie i koordynowanie działań w zakresie określonym w art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
 - 2) inicjowanie działań w zakresie określonym w art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
 - 3) inicjowanie i koordynowanie działań w zakresie określonym z art. 10 Ustawy o Przeciwdziałaniu Narkomanii;
 - 4) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddawania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
 - 5) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy w Waśniowie, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
 - 6) Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia w stosunku do podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży;
 - 7) zawiadamianie właściwych organów administracji publicznej w przypadku otrzymania informacji o sprzedaży alkoholu niezgodnie z przepisami;
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Waśniowie, powołana przez Wójta Gminy w Waśniowie, pracuje do czasu powołania nowego składu Komisji.

WYNAGRODZENIE

1. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Waśniowie za udział w posiedzeniu Komisji otrzymują każdorazowo wynagrodzenie w wysokości:
 - ✓ Przewodniczący Komisji – 240 zł brutto,
 - ✓ pozostali członkowie Komisji – 200 zł brutto,
2. Podstawę do wypłaty wynagrodzenia dla członków Komisji stanowią sporządzone i podpisane przez Przewodniczącego Komisji wykazy członków komisji i listy obecności.

MONITOROWANIE PROGRAMU

Cel: GKRPA w Waśniowie poprzez monitorowanie różnego typu badań i analiz będzie gromadzić informacje dla prowadzenia racjonalnej i skutecznej polityki związanej z problematyką alkoholową i przeciwdziałaniem narkomanii oraz z przeciwdziałaniem przemocy i agresji.

Nieustanna weryfikacja zmian i kierunków w zakresie problemów związanych z problemami alkoholowymi i narkomanią jest podstawą do konstruowania właściwych strategii profilaktycznych i naprawczych, a w efekcie fundamentem do ewaluacji prowadzonych działań.

Zadania:

1. Zbieranie informacji dotyczących problemów alkoholowych m.in. we współpracy z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji i innymi instytucjami.
2. Gromadzenie danych o miejscach pomocy dla osób z problemem alkoholowym i narkomanią.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- dane statystyczne dotyczące problemów alkoholowych w Gminie Waśniów,
- wykaz miejsc pomocy osobom uzależnionym, zagrożonym uzależnieniem i współuzależnionym;

Sprawozdanie z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Waśniowie oraz z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Waśniów na 2020 będzie przedłożone Radzie Gminy do końca lutego 2021 roku.

PRELIMINARZ WYDATKÓW

Preliminarz wydatków z zakresu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Waśniów na 2020 rok stanowi załącznik do niniejszego Programu.